

Nieuwerkerks oudste, een pittige dame van 104 jaar, Adriana Cornelia (Jana) Klein de Hoog vertelt:

Mijn wieg stond aan de 's-Gravenweg, in een klein huisje met tuin en kleinvee, waar nu de Gideonschool staat.

Daar tegenover was de wagenmakerij van De Kievith.

Mijn ouders hadden zes kinderen, ik heb nog één zus van 106 jaar, en woont in Capelle.

Vader werkte bij boer, bakker, en veehandelaar Pinkse, op de hoek Kerklaan /'s-Gravenweg.

Vaders taak was o.a. koeien die achter ons huis liepen te melken, dat hij mij op 4 jarige leeftijd leerde.

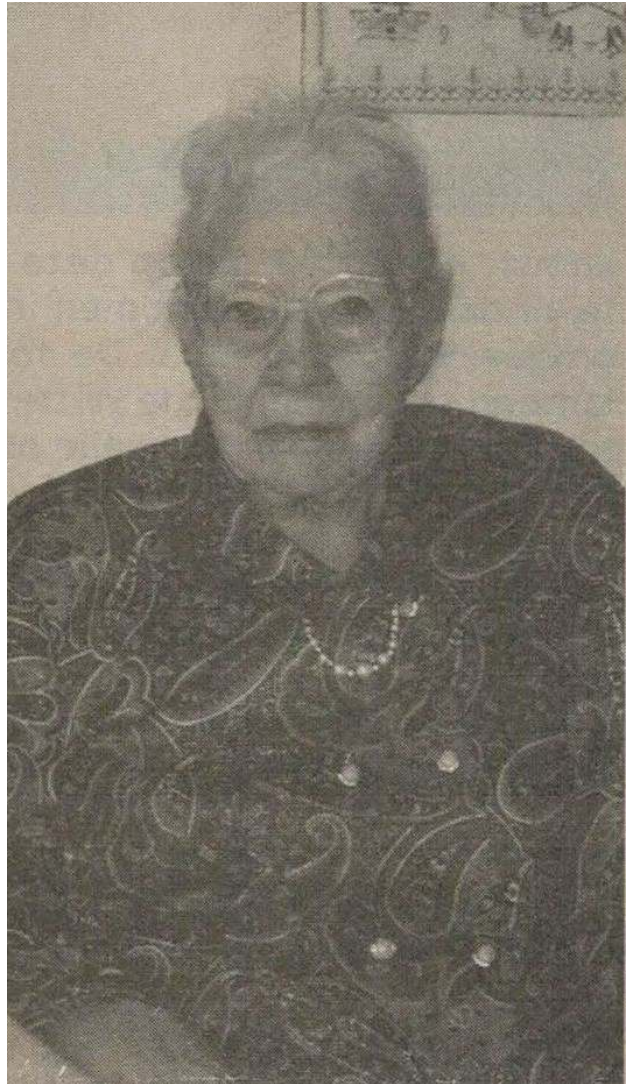
Op school leerde ik goed, ondeugende kinderen kregen in die tijd lijfstraffen. Zondags gingen we naar hervormde kerk. Er reden paard en wagens, postkoetsen en huifkarren, de "Jan plezier" het eerste personenvervoer, reed vol zingende vrolijke mensen.

Half Nieuwerkerk liep uit om de eerste auto met startslinger te bekijken, in één eeuw heb ik wel veel ontwikkelingen gezien, treinen, vliegtuigen, auto's, radio, telefoon en televisie enz.

Bijna niemand had een badkamer, zaterdags waste we ons in een zinken teil, we hadden maar twee stellen kleren, voor zondag en doordeweeks.

Mijn vriendin woonde op de steenbakkerij (steenplaats) "Hitland", zij moest ijsselsteentjes keren, ieder gezinslid werd gedwongen door de baas en moest als lijfeigene werken. Baby's in een kistje onder een afdakje kregen daar borstvoeding. Slavernij? je wist niet beter! het moest van armoede! Op het werk daar met de kinderen werd wel gezongen, zo de stemming was.

Is het nu zoveel beter?, nu kiezen veel werkende moeders voor "moderne slavernij", laten hun kinderen door anderen opvoeden, maar niet van armoede denk ik!

Op de glasblazerij in Kortenoord liepen mannen met rekken gloeiend hete flessen naar de IJssel, lieten ze "schrikken" in het koude water voor de sterkte. Ook daar werd gezongen, het gaf saamhorigheid, nu zingt men te weinig, jammer!

We aten eenvoudige Hollandse pot, aardappelen groenten, spek, kaantjes en rundvlees "braaide" men in reuzel.

Moeder maakte jam, bessensap, advocaat, boerenjongens, groenten inmaken of in het zout zetten in een keulse pot. Moeder werd 58 jaar en vader 88 jaar.

Met vorst werd er veel geschaatst, gezellig op het Kanaal. Er waren koek en zopietenten, baanvegers en pijpentochten van Rotterdam naar Gouda met omgehangen stroopwafels en Goudse pijpen, ze moesten wel heel thuiskomen.

Met twaalf jaar kwam ik van school en moest om 4 uur 's 'morgens en 's middags twaalf koeien melken, ik droeg klompen, lange rokken en zat op een éénpootje te melken met je hoofd tegen het warme koeienlijf, ze wisten precies hun volgorden, gaven minder melk bij verandering.

Tevens werd ik dienstbode bij het schoolmeester gezin Terdu, waar ik met koffiedik fornuizen schoonmaakten, veel zwaar werk deed ik, ook de was met de hand, ik was eigenlijk nog een kind.

Ze hadden twee snotjongens die gluurden door een deurspleet of ik wel doorwerkte, ik knalde met de deur, hoefde geen pottenkijkers.

Ik mocht niet aan tafel mee-eten, ik kreeg de restjes, mijn zus mocht dat wel, als naaister was zij één rang hoger, verschil moet er zijn tenslotte!

Boeren deden een middagslaapje, zelf doe ik dat nooit, dat is voor oude mensen, ha ha!

De avonden werden gevuld met spelletjes, gezellig zingen bij een citer en een mondharmonica of een traporgel.

Jan Klein werd mijn man, voor Vente bezorgde hij veevoeders met paard en wagen en later als eerste hier in 't dorp met een vrachtauto. We verhuisden twee keer en begonnen een groentekwekerij aan de eerste Tochtweg, ik werkte altijd mee!, later nam onze zoon het over. We kregen zes kinderen, de oudste is al tachtig, ook geen kleintje meer! en we kregen veel nageslacht. Ouderen moeten niet gaan suffen!, het is niet leuk dat velen om je heen weg vallen. Je blijft alleen over. Nu borduur ik mooie schilderijen in Chrysanthemum waar de verzorging en eten goed is, alleen de thee is net vergif. Met de rollator loop ik enkele stukjes per dag, en ik houd nog steeds mijn oren, ogen en ook mijn mond open!

Elly v Gelderen Kasbergen.